

ГОРБАЧ В.О.,
*студентка спеціальності «Журналістика»
Національного університету «Запорізька політехніка»;*

ВОЛИНЕЦЬ Г.М.,
*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики
Національного університету «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МОБІЛОГРАФІЇ В ЖУРНАЛІСТИЦІ

Вперше поняття мобілографії було введено засновником «Всесвітнього товариства мобілографів» Д. Резваном. Мобілографія (від лат. *mobilis* – «рухливий», і грец. *γραφη* – «писати») – різновид фотографічного мистецтва, при якому як інструмент використовуються електронні прилади із вбудованою цифровою фотокамерою, спочатку не призначені для професійної фотозйомки, такі як мобільні телефони, кишенькові персональні комп'ютери, компаси, біноклі, запальнички тощо [6, с. 125]. За словами Д. Кеннерлі, «найкраща камера – це та, яка у вас із собою» [перецит. за 5]. Надихнувшись цією цитатою, В. Милевська надає своє визначення: «мобільна фотографія – це засіб написання історії окремої особистості, створення персонального Всесвіту, де фото на кшталт вікнам, які дозволяють зазирнути у світ конкретної людини і відчувати те, що бачила, а головне – відчувала – вона» [5, с. 64].

Жанри мобілографії відрізняються від інших цифровим стилем і відзначенням повсякденних або навпаки – важковідтворюваних подій. Таким чином, у цифрових пристроях камера перетворюється з другорядної функції на один із найважливіших інструментів. Через свою доступність та простоту освоєння мобілографії стало дуже популярно, зазначає О. Кудрявцев у своїй статті [4].

Серед переваг мобільної журналістики Д. Загоруйко виокремлює відвертість інтерв'ююваних та оперативність; адже за своїм спрямуванням та призначенням вона близька до селфі-журналістики. Так само ставить оповідача в центр події, відтісняючи обставини на другий план. Єдина можлива різниця між мобільною та селфі-журналістикою – це те, що в останній значення пристроїв не таке перебільшене, а основний акцент зроблений на призначенні [3, с. 32].

Особливу роль телефон як інструмент репортажу відіграє у сфері громадянської журналістики. Не буде перебільшенням сказати, що саме мобільні технології надали форми громадянській журналістиці, адже відтепер репортером подій може стати кожен. Вміння використовувати мобільний телефон для своєї роботи – необхідна «функція» кожного громадянського журналіста. Навички роботи з мобільним пристроєм – певний базис, відправна точка: «Це, – стверджує Гай Деген, – професійна навичка, якої потрібно навчитися всім громадянським журналістам» [перецит. за 7].

Фернандо Хессель пише, що мобільні телефони стали розширенням журналістських інструментів, дозволяючи репортерам швидко знімати зображення та відео, а також миттєво передавати інформацію. Раніше казали про побоювання використання мобільних телефонів у журналістиці, бо вони можуть поставити під загрозу традиційні роботи. Та це побоювання зрозуміле, враховуючи, що руйнівні технологічні зміни часто породжують незахищеність працівників, але у процесі розвитку технологій стало очевидно, що мобільним телефонам судилося не замінити роль журналіста, а скоріше розширити його навички [перецит. за 7].

О. Єфремова пише про сучасного фахівця у медіа, який вже не просто універсальний журналіст, а багатогранна та багатофункціональна особистість, яка володіє новітніми технологіями (зйомка інтерв'ю та репортажів, редагування вихідного відеозапису, монтаж та інше). А створення високоякісних матеріалів найбільш успішно відбувається у сфері нової творчої діяльності медіа, відомої як "мобільна журналістика" [2, с. 257].

Майк Крігер і Кевін Сістром, про яких пише журналістка Марина Гош, – це ті люди, які, самі того не усвідомлюючи, відкрили нову віху в історії фотографії щодо жанру і технологій. У 2010 році, протягом всього двох місяців після запуску, кількість користувачів додатку Instagram, створеного хлопцями, досягла мільйонної межі. Цікаво, що багато з них не лише використовували новий додаток для отримання лайків, але й тому, що в 2011 році був запущений професійний конкурс мобільної фотографії Mobile Photography Awards. Взагалі, однією з найважливіших особливостей Instagram є можливість транслювати на його платформі зображення, які були завантажені з інших джерел і відредаговані в інших додатках. Це призвело до зміни якості і формату знімків: користувачі почали експериментувати і вдосконалювати свої навички в мистецтві мобільної фотографії. Це відображається у постійному зростанні кількості виставок мобільної фотографії по всьому світу та у спеціалізованих медіа,

починаючи від високоякісного блогу Instagram і закінчуючи окремими журналами, такими як Shooter. Тому можна сказати, що Instagram став поштовхом для розвитку мобілографії; і дотепер є однією з корисних та важливих соціальних мереж для медіа і не тільки [1].

Отже, з розвитком технологій для журналістів важливим та актуальним є опанування нових методів зйомки. Мобілографія – це один із різновидів фотографії, створеної на мобільному пристрої. Метод мобілографії включає такі аспекти, як: можливість швидко фіксувати та публікувати контент, миттєве редагування новин. Мобілографія поняття не до кінця вивчене, але воно дає змогу подивитися на роботу журналіста з іншої сторони. Та попри технічні недоліки, альтернативність щодо класичних технологій виробництва аудіовізуального контенту продовжує зростати.

Список використаних джерел

1. Гош М. Мобілографія як мистецтво: як смартфони змінюють фотографію. *Tochka.net*. URL: <https://lady.tochka.net/ua/67186-mobilografiya-kak-iskusstvo-kak-smartfony-menyayut-fotografiyu/>
2. Єфремова О. Мобільна журналістика як невід’ємна частина якісної підготовки студентів-журналістів у цифрову епоху. *Актуальні проблеми науки та освіти : матеріали XXV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ* (м. Київ, 10 лютого 2023 р.) / за заг. ред. М.В. Трофименка. Київ : МДУ, 2023. С. 257–260.
3. Загоруйко Д. Селфі-журналістика як феномен соціальної комунікації. *Матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції «Наукова школа Романа Іванченка»*. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. С. 32–35.
4. Кудрявцев А. Мобілография: популярный вид современного фотоискусства. *Mobcompany.info*. URL: <https://mobcompany.info/interesting/mobilografiya-populyarnyj-vid-sovremennogo-fotoiskusstva.html>
5. Милевська В. Мобільна фотографія: мистецтво особистого бачення буденності. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18584/cult_alm_3.pdf?sequence=1
6. Пазюк Р. Мобілографія як інструмент кросмедійної журналістики. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна монографія / за заг. ред. д. н. із соц. ком. В. Е. Шевченко. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2017. С. 125–129.
7. Ярошук О. 13 інструментів мобільної журналістики. *Детектор медіа*. URL: <https://ms.detector.media/how-to/post/14617/2015-10-31-13-instrumentiv-mobilnoi-zhurnalistyky/>
8. Hessel F. The Evolution of Mobile Phones in Journalism Coverage: A Progressive Revolution and Overcoming Professional Apprehension. *LinkedIn*. URL: https://www.linkedin.com/pulse/evolution-mobile-phones-journalism-coverage-fernando-hessel?trk=article-ssr-frontend-pulse_more-articles_related-content-card